

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Γ' ΕΚΔΟΣΗΣ

Πέρασαν 10 χρόνια από την Α' Έκδοση του Λεξικού μας και 6 από την αναθεωρημένη Β' Έκδοση. Θεωρήσαμε, λοιπόν, αναγκαίο να προχωρήσουμε σε μια Γ' Έκδοση. Θα θέλαμε να είχαμε περισσότερο χρόνο στη διάθεσή μας. Δεν ήταν δυνατόν. Ωστόσο, με την πείρα που έχουμε αποκτήσει, το υλικό που έχουμε συγκεντρώσει και την αγάπη που έχουμε για τη Λεξικογραφία και για το Λεξικό μας, το οποίο έχει αγκαλιάσει τεράστιος αριθμός αναγνωστών, κρίναμε ότι δεν πρέπει να αναβάλουμε τη Νέα Έκδοση.

Η παρούσα Γ' Έκδοση του ΛΕΞΙΚΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΛΝΕΓ) αποτελεί νέα έκδοση, βελτιωμένη και σημαντικά εμπλουτισμένη. Προηγήθηκε η αναθεωρημένη Β' Έκδοση (2002), με τρεις ανατυπώσεις (2003, 2004, 2006). Ας σημειωθεί ότι και οι τρεις αυτές Ανατυπώσεις, παρότι δηλώθηκαν με τον όρο αυτόν, καμία τους δεν υπήρξε πιστή επανεκτύπωση τής προηγούμενης έκδοσης. Σε όλες έγιναν μεγαλύτερης ή μικρότερης έκτασης επεμβάσεις σε επίπεδο λημματολογίου, σημασιών, παραδειγμάτων, σχολίων, ετυμολογιών, φράσεων, διατύπωσης κ.λπ. Ωστόσο, σε κάθε ανατύπωση, επρόκειτο περί λεξικογραφικών επεμβάσεων που δεν απαιτούσαν σημαντική αλλαγή τής δομής του όλου έργου (ανασελιδοποίηση κ.λπ.).

Στην παρούσα όμως έκδοση, η έκταση και το είδος των αλλαγών επέβαλαν την ανασελιδοποίηση του λεξικού, με συμπληρώσεις, βελτιώσεις και αναδομήσεις λημμάτων για λόγους πληρότητας και ποιότητας του Λεξικού, ιδιοτήτων που του έχουν εξασφαλίσει την εκτίμηση των αναγνωστών αλλά και ανάλογες υποχρεώσεις. Και κάτι ακόμη: σε μια νέα έκδοση δεν έχει μόνο σημασία τι νέο βάζεις αλλά –και αυτό είναι το δυσκολότερο– έχει εξίσου μεγάλη σημασία και τι βγάζεις, όχι μόνο για οικονομία χώρου (επιδιώξαμε το Λεξικό μας να μην υπερβεί την έκταση τής προηγούμενης έκδοσης), αλλά επειδή η χρήση τής γλώσσας το έχει ξεπεράσει.

Βεβαίως, στο διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ τής Β' Έκδοσης (2002) και τής παρούσης Γ' Έκδοσης (Ιούλιος 2008), συγκεντρώθηκε στο Κέντρο Λεξικολογίας ένας σημαντικός όγκος γλωσσικού υλικού και παρατηρήσεων, προερχόμενων είτε από επιστημονικές πολυάριθμων αναγνωστών είτε από τις λεξικογραφικές εργασίες υποδομής και αναθεώρησης που εκτελούνται στο Κέντρο παράλληλα με την ενασχόληση με τις άλλες λεξικογραφικές εκδόσεις του Κέντρου (Β' Έκδοση του ΛΕΞΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ 2008, έκδοση του ΜΙΚΡΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 2006, έκδοση του ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 2008 κ.ά.). Μέρος αυτού του γλωσσικού υλικού αξιοποιήθηκε στις μεσολαβήσασες ανατυπώσεις, ευρύτερη όμως αξιοποίηση του υλικού, που οδήγησε και σε πλήρη ανασελιδοποίηση, πραγματοποιήθηκε στην παρούσα Γ' Έκδοση.

Έτσι, πολλές λέξεις που χρησιμοποιούμε σήμερα και που δεν είχαν ως τώρα λημματογραφηθεί πέρασαν στο λημματολόγιο του λεξικού, π.χ. απασχολησιμότητα, βιάγκρα, βιοκαύσιμο, διαθεματικότητα, μισθοδικείο, φρι-πρές κ.ά. Ειδικότερα, εισήχθησαν αρκετές σύγχρονες λέξεις από τον επιστημονικό χώρο και την τεχνολογία: ευρυζωνικότητα, νανοτεχνολογία, τιτλοποίηση, μπλουτούθ, μπλόγκερ κ.ά., καθώς και πολλά ακρωνύμια, π.χ. ΕΚΑΣ, ΛΑΦΚΑ, ΑΦΗΣ, ΣΔΙΤ κ.ά. Έγιναν, επίσης, προσθήκες και ενημερώσεις ετυμολογιών, ενημερώθηκαν δε με τα σημερινά δεδομένα πολλά λήμματα εγκυκλοπαιδικού χαρακτήρα, π.χ. Κόσοβο, Μαυροβούνιο, πίνακας νομισμάτων κ.ά. Προστέθηκαν, τέλος, νέες σημασίες και εκφράσεις σε πολλά λήμματα, συμπληρώθηκαν και αναδιατυπώθηκαν Σχόλια και πολλά άλλα.

Φυσικά, πολλά υπολείπονται ακόμη να γίνουν, παρά την αναμφισβήτητη επάρκεια που το ΛΝΕΓ έχει κατακτήσει. Ο «γίγαντας» που λέγεται ελληνική γλώσσα δεν δαμάζεται εύκολα! Η γλώσσα εξελίσσεται συνεχώς, τα δεδομένα αλλάζουν, ο κόσμος μας μεταβάλλεται και μαζί αλλάζουν οι επικοινωνιακές μας ανάγκες. Η λεξικογραφική έρευνα προχωρεί ταχύτατα με ανάλογες επιδράσεις στη θεωρία και στην πράξη τής λεξικογραφίας. Στην πραγματικότητα, ο δυναμικός χαρακτήρας τής γλωσσικής επικοινωνίας,

ανάλογος με τη ζωή, το πνεύμα και την εξέλιξη κάθε λαού, κάνουν ώστε ένα λεξικό να είναι ένα «ανοιχτό» σύνολο που δεν τελειώνει ποτέ, ενώ παράλληλα η γλώσσα αλλάζει ακατάπαυστα. Το ίδιο και η λεξικογραφική αποτύπωση κάθε φυσικής (εθνικής) γλώσσας: δεν τελειώνει ποτέ. Το Κέντρο Λεξικολογίας, έχοντας συμπληρώσει δέκα χρόνια επιτυχημένης εκδοτικής παρουσίας στον χώρο των λεξικών, προγραμματίζει –πέρα από την έκδοση νέων πρωτότυπων έργων– ανατυπώσεις και επανεκδόσεις των λεξικών του με γνώμονα πάντοτε την καλύτερη λεξικογραφική πληροφόρηση τού αναγνώστη, την αντιμετώπιση γλωσσικών αποριών και τη συμβολή στην καλύτερη χρήση τής ελληνικής γλώσσας.

Θέλω και από τη θέση αυτή να ευχαριστήσω τους εκλεκτούς συνεργάτες μου Γιώργο Τράπαλη, Θεόδωρο Μωυσιάδη και Γιώργο Μπάτζιο, εξάιρετους γλωσσολόγους ειδικευμένους στη Λεξικογραφία, για την πολύτιμη βοήθειά τους στη συγκρότηση τής Γ' Έκδοσης. Ευχαριστώ επίσης τον γλωσσολόγο Πέτρο Δημητρακόπουλο για τη συνεισφορά του στη συγκέντρωση αλεξικογράφητου υλικού. Δεν χρειάζεται να επαναλάβω πόσο σημαντική υπήρξε και στην Γ' αυτή έκδοση η συμβολή των εκδοτών, ιδίως τής κ. Νάντιας Τσιβεριώτη. Τούς ευχαριστώ θερμά.

Ιούλιος 2008

Γ. Μπαμπινιώτης